

F jako Foibé

*Každý ať slouží druhým tím darem milosti, který přijal;
tak budete dobrými správci milosti Boží v její rozmanitosti. (1Pt 4:10)*

1. čtení: Lukáš 22:24-30

Hlavní čtení: **Římanům 16:1-2**

ÚVOD: CO MI DOPORUČÍŠ?

Milí bratři, milé sestry,

dovolím si dnes začít poněkud odlehčeně. Představte si, že bych vstoupil do pneuservisu a prvního automechanika bych se zeptal: *Dobrý den, jaký typ projímadla byste mi doporučil?* Pán v montérkách by možná byl na vteřinku zaražený. Pokládal by to nejspíš za trapný fór. Od toho tam přece není. Projímadlu nerozumí. Zajímalo by mě, co bych si na svou adresu vyslechl. Ale kdybych se ho zeptal na zimní pneumatiky pro Škodu Octavia, jistě by mi ochotně a kompetentně odpověděl. A já, protože se v pneumatikách neorientuji, bych nejspíš dal na jeho radu.

Kdy doporučujeme nějaké věci? Zpravidla tehdy, když se nás někdo zeptá na náš názor. A proč se někdo ptá zrovna na náš názor? Protože se domnívá, že se v dané problematice vyznáme. Že s tím, na co se nás ptá, máme víc zkušeností než on sám. Mě se lidé neptají na pneumatiky. Ani na projímadlo. Ale třeba na knížky. Nebo na kolegy kazatele a kolegyně kazatelky. Nebo na modlitební život. Před kostelem se mě ale nikdo nezeptá, čím bych nechal ostříhat ty dva přerostlé stromy. Koho bych na tu práci doporučil. Ale někdy se mě ptáte, který verš z Žalmů bych doporučil na smuteční oznámení. A já se zase ptám vás, co mám lít do křovinořezu a jak mám dopustit vzduch do vodárny. A jaký typ barvy mám koupit, když chci něco natřít. Po ženách, které jsou známé tím, že dobře a často pečou, lidé chtějí doporučit nějaký recept na lahodný pokrm. A s muži, kteří jezdí dlouhé trasy na kole, lidé chtějí konzultovat typ kola, které si chtějí koupit. Ajťáků se neptej na to, jaké boty jsou vhodné na výšlap Javořiny. Chtěj po nich radu a tip na vytuněný notebook.

My lidé obecně rádi a ochotně doporučujeme to, s čím máme dobrou zkušenost, no ne? Člověk se tím vlastně dělí o své zkušenosti, které získal. Ale s čistým svědomím doporučujeme jen to, co máme opravdu odzkoušené. Co se nám v nějakém časovém horizontu osvědčilo. Rád doporučuji knihy, které jsem skutečně přečetl. A ještě raději doporučuji knihy, které jsem přečetl opakovaně. Protože za to stály. Stejně je to u filmů a seriálů, hudebních kapel, lékařů, obchodů, míst vhodných k dovoleným, nebo třeba různých druhů tofu či oliv.

A ano, my lidé doporučujeme i lidi. V mnoha profesích se klade důraz na to, aby měl uchazeč doporučení od nějaké autority v daném oboru. Ve firmách píše zaměstnavatel pracovní posudky na své zaměstnance. A pořád ještě není všude jedno, kterou vysokou školu daný jedinec vystudoval. I to je jistá forma doporučení. A při tom platí, že málokdo si dovolí doporučit sebe sama. To se totiž často pokládá za nemístné vychloubání. I apoštol Pavel se brání, aby sám sebe doporučoval. Korintským křesťanům píše:

- *Ne ten, kdo doporučuje sám sebe, je osvědčený, nýbrž ten, koho doporučuje Pán. (2K 10:18)*

Ale druhé lidi? Proč bychom je nemohli doporučit, když za to stojí? Když s nimi máme dobré zkušenosti?

I. APOŠTOL PAVEL DOPORUČUJE FOIBÉ

Tím jsme si připravili půdu pro výklad dnešního biblického textu. V těch dvou verších apoštol Pavel doporučuje římským křesťanům svou sestru v Kristu jménem Foibé, která jim doručila jeho dopis. On se za ni zaručil. Zřejmě by za ni dal ruku do ohně. Jen si to vezměte: Pavel píše své dopisy proto, že se nemůže v danou chvíli osobně setkat s křesťany v jiných městech a končinách římské říše. Protože se s nimi nemůže vidět tváří v tvář, musí jim napsat dopis. A ten dopis musí poslat po někom, komu důvěřuje, na koho se spoléhá. Jinak by celé jeho úsilí postrádalo smysl. Česká ani římská pošta v té době nefungovala. Proto někdo musel to psaní převzít od Pavla a osobně je doručit. To znamená, že apoštol jistě velice důvěřoval právě této své sestře v Kristu, diakonce Foibé, když jí svěřil svůj list pro římské křesťany. A aby jí mohl důvěřovat, musel ji dobře a dlouho znát.

Jméno této křesťanky, Foibé, znamená „zářivá“. Mým plus mínus vrstevníkům se jistě vybaví její nejznámější jmenovkyně: Foebe z komediálního seriálu Přátelé. Zářivá Foibé ... Ona skutečně musela svou láskou, vírou, a zbožností zářit kolem sebe, že zrovna ji Pavel doporučuje římským křesťanům. A že zrovna ji pověří tak důležitým úkolem.

Víte, ona si nemohla uvědomovat obrovský význam svého úkolu. Ani Pavel nemohl tušit, jak vzácný dopis vlastně napsal. Jak významný list posílá po této sestře do římského sboru. Jistě, dal si na něm záležet. Píše v něm o své víře v Ježíše Krista. Vysvětluje mnoho důležitých témat křesťanské víry. A představuje se v něm jako apoštol pohanů, který by se rád do Říma vypravil, aby odtamtud směl vyrazit dál na západ zvěstovat Kristovo evangelium.

Ale stejně, drahý Pavle a drahá Foibé, vy jste nemohli mít ani páru o tom, jak závažné psaní píšete a nesete do Říma. Martinovi Lutherovi právě nad četbou listu Římanům vzplanulo srdce, když konečně pochopil podstatu evangelia: Boží milosrdenství, které si člověk nemůže zasloužit. Duch svatý, Martin Luther a list Římanům. To zažehlo největší reformu církve v dějinách. A kolik lidí se nad tímto dopisem obrátilo ke Kristu? Kolik lidí nad těmito řádky činilo pokání a vrhlo se do náruče Pána Ježíše? Kolik lidí z tohoto dopisu pochopilo Kristovo evangelium? Miliony! Nehledě na to, že ani Pavel, který dopis diktoval, ani Tercius, který dopis psal, ani Foibé, která ho nesla, nemohli tušit, že se stane součástí největšího pokladu církve, Písma svatého. Foibé ve svém batůžku nesla slovo Boží v původní podobě. A dokonce i ti, kteří popírají, že Bible je Boží slovo, pod vahou historických faktů musí uznat, že Foibé tehdy doručovala nejvlivnější křesťanský teologický text, který kdy vůbec spatřil světlo světa.

Bratři a sestry, co my víme? Že třeba jen zdánlivé maličkosti, které pro druhé lidi děláme, mají obrovský význam. Jen my to v danou chvíli nejsme schopni vidět, ani si to představit. Třeba ty zdánlivé maličkosti, které děláme pro Krista a pro jeho evangelium, si Pán použije takovým způsobem, že nám ještě polezou oči z důlků. Anebo generacím po nás. Neohrnijme nos nad službou, ke které nás druzí vedou, kterou nám Pán Ježíš svěřuje. Foibé nenapsala ani řádku z listu, který pouze doručovala. A přesto i díky ní my tento vzácný dopis smíme číst, k našemu velikému duchovnímu užítku.

II. FOIBÉ: SESTRA V KRISTU, SLUŽEBNICE A POMOCNICE

A co se vlastně o této Foibé dozvídáme z Pavlova dopisu? Předně to nejdůležitější: Ona je jejich sestra. Jeho sestra v Kristu. Jejich sestra v Kristu. Všechno ostatní, co o ní Pavel ještě řekne, jen osvětlí, jak vzácná sestra v Kristu je Foibé. Hned mi to připomnělo výrok Pána Ježíše:

- ⁴⁹ Ukázal na své učedníky a řekl: "Hle, moje matka a moji bratři. ⁵⁰ Neboť kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka." (Mt 12:49-50)

Být bratrem či sestrou pro své bratry a sestry ve víře, být bratrem či sestrou Pána Ježíše samotného, to je ten nejkrásnější titul, kterým se můžeme honosit. Bratr a sestra: Tato prostá slova nejlépe vystihují vztahy v církvi. Z Pavlových řádků je zřejmé, že v církvi se začínalo naplňovat jedno Ježíšovo zaslíbení, které dal svým učedníkům:

- "Amen, pravím vám, není nikoho, kdo opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo matku nebo otce nebo děti nebo pole pro mne a pro evangelium, ³⁰ aby nyní, v tomto čase, nedostal spolu s pronásledováním stokrát více domů, bratří, sester, matek, dětí i polí a v přicházejícím věku život věčný. (Mk 10:29-30)

Ano, křesťan se může v tomto světě rozejít i se svou rodinou, pod tlakem událostí, kvůli zuřivosti samotného d'ábla a kvůli tíze hříchu. Ale Pán Ježíš nám slibuje, že už tady a teď dostaneme nádvakem stokrát více bratrů a sester. Ne až jednou. Ne až na konci dějin. Ne až v Božím království. Ale tady a teď budeme součástí té veliké Boží rodiny. Nedávno mi někdo vytýkal, že ve svých textech přespříliš používám slova bratr a sestra. Že prý to není třeba, abychom se navzájem pořád dokola označovali jako bratři a sestry. Nesouhlasím. Domnívám se, že to je potřeba. Protože vždycky, když se tak nazveme, si smíme znovu uvědomit, že v Kristu jsme jedna rodina. Jedna veliká rodina, ve které jsou si nakonec všichni rovni. Pavel začal doporučovat římským křesťanům Foibé tím, že ji nazval sestrou. Jistě věděl, proč to dělá.

Dále: Foibé je diakonka církve v Kenchrejích. To bylo přístavní městečko poblíž veliké a mnohem známější metropole zvané Korint. Právě tam byl sbor křesťanů, ve kterém Foibé sloužila jako diakonka. Co to znamená? Foibé se starala o další sestry. Třeba o starší ženy. O nemocné a chudé ženy, jistě i o vdovy. Nebo také pečovala o mladší ženy, kterým mohla být dobrou rádkyní na cestách života víry. Tamní sbor na ní musel vidět horlivost, odhodlání, moudrost a trpělivost. A proto tuto ženu, která soužila ženám, ustanovil za diakonku. O diakonkách píše apoštol Pavel v listu Timoteovi:

- ...ženy v této službě mají být čestné, ne pomlouvačné, střídme, ve všem věrné. (1Tm 3:11)

Jistě bylo mnoho žen, které druhým ženám občas posloužily. Ale jen některé ženy církev ustanovila do role diakonek, služebnic. A Foibé byla jednou z těch opravdových služebnic, které si tento titul zasloužily. Není to krásné? Někdo je jmenován ředitelem, aby všechno řídil. Někdo je zvolen předsedou, aby ostatním předsedal. Někdo je zvolen prezidentem, aby se stal hlavou státu.

A v církvi se těm, kteří druhým dobře sloužili, začalo říkat titulem „diákon, diakonka“, tedy „služebník, služebnice“. To proto, aby mohli dál sloužit. Přesně v souladu s Ježíšovým výrokem:

- *Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.* (Mk 10:45)

A Pavel to ještě umocní. Nazve sestru Foibé pomocnicí. Říká:

- ***ona byla pomocnicí mnohým i mně samému.***

Ten řecký výraz ovšem neznamená jen pravou ruku apoštola Pavla. Ona je totiž pomocnice s velkým P. Ona je chlebodárc. Ona je patronka. Žena, která svůj vlastní majetek používá k tomu, aby se bratři a sestry kolem ní měli trochu lépe. Aby měli co jíst a pít, možná také i něco na sebe. Tímto způsobem se starala nejen o Pavla, ale i o mnohé další křesťany.

A tak to dnes shrňme, bratři a sestry. Kdo že byla Foibé? Křesťanka, která kolem sebe vyzařovala Kristovu lásku. Drahá sestra v Kristu pro mnohé křesťany. Žena, která byla církví v Kenchrejích označena za služebnici, protože se jako služebnice osvědčila. A zřejmě i zámožná žena z vyšších společenských kruhů, která ovšem svůj majetek používala pro dobro svých bratrů a sester.

Bratři a sestry, před večerí Páně obvykle slyšíme otázku: *Vyznáváš, že jsi hříšný člověk a že nejsi před Boží tváří o nic lepší než druzí lidé? Přiznáváš, že spolu s nimi neseš vinu za bídu světa?* A pokorně na ni odpovídáme slovem: *Vyznávám.* A Pavel by s námi souhlasil. V tom jsme všichni na jedné lodi. Na druhou stranu: Počítáme s tím, že Duch svatý s námi pracuje po celý náš život? Že už i za našeho života jsou na nás vidět plody Ducha svatého? Počítáme s posvěcující činností Božího Ducha? Pavel s tím počítal! Věděl, že se jako křesťané vyvíjíme. Lépe řečeno, že se stále více proměňujeme do podoby Ježíše Krista.

A že to není jen pouhá teorie, že se to skutečně děje už zde na zemi, to bylo zřejmě vidět na takových lidech, jako byla Foibé. A já jsem v týdnu přemýšlel: Kterého bratra či sestru bych doporučil, kdyby někdo žádal o pomoc náš sbor? Koho bych doporučil, kdyby se někdo potřeboval dozvědět víc o modlitbě? Koho bych doporučil, kdyby se někdo dostal do finanční tísně? Koho bych doporučil, kdyby někdo potřeboval poradit se svou složitou životní situací, nebo s problémy v rodině? Koho bych doporučil, kdyby se lidé chtěli dozvědět víc o víře, o církvi, o Písmu, o našem Spasiteli?

Foibé však není jediná, komu Pavel důvěřuje. On na dálku důvěřuje i římským křesťanům. Věří, že se o tu diakonku z Kenchrejí postarají. Že jí třeba pomohou najít dočasné ubytování. Že se s ní také budou modlit, tvořit s ní společenství, aby duchovně nestrádala. A že ji pak v pravý čas zase vyprovodí na cestu domů. A hlavně: Po celou dobu ji mají přijímat v Pánu. Co to znamená? Že ji mají přijímat stejně, jako kdyby je navštívil sám Pán. Že se o ni mají postarat, jako by se starali o Ježíše Krista. Vždyť ta, která všem kolem slouží, si občas zaslouží, aby zase o ni někdo chvíli pečoval.

Bratři a sestry, přesně toto podle apoštola Pavla křesťanům sluší. Vzájemná služba, vzájemná podpora. Ne vysoké kostely, ne veliké sumy na kontech sborů a církví, ne rozsáhlé pozemky, ne všelijaké nablýskané a navoněné akce, ale opravdová vzájemná pomoc. Nepředstíraná láska mezi námi. Ta nám sluší nejvíc! Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jsi z nás všech učinil své bratry a sestry. A to je pocta, kterou plně doceníme až ve tvém království. Svým životním příkladem, svým slovem i svým Duchem nás vedeš k tomu, abychom si vzájemně sloužili. A to je úkol, který často neumíme splnit. Odpouštěj nám, Pane, naši neochotu být zde pro druhé. A posilni nás svým Duchem, aby na nás všech byla vidět především tvá láska. Amen.*